

ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ

Τα Επτάνησα ήταν η μοναδική περιοχή του ελληνικού χώρου που δεν γνώρισε τουρκική κατάκτηση, γεγονός που επέδρασε θετικά στην πολιτιστική της ανάπτυξη. Το 1204 καταλήφθηκαν από τους Ενετούς οι οποίοι τα οργάνωσαν κατά το δικό τους φεουδαρχικό τρόπο έως και τους ναπολεόντειους χρόνους. Το 1797 με τη Συνθήκη του Καμποφόρμιο τα νησιά πέρασαν στην εξουσία των δημοκρατικών Γάλλων του Ναπολέοντα Βοναπάρτη οι οποίοι και κατέλυσαν το φεουδαρχικό σύστημα. Τον επόμενο χρόνο (1798) πέρασαν στους Ρώσους, ενώ το 1800 ιδρύθηκε η Ιόνιος Πολιτεία υπό την επικυριαρχία της Υψηλής Πύλης. Το 1807 καταλήφθηκαν και πάλι από τους Γάλλους ενώ από το 1815 μέχρι και την οριστική ενσωμάτωσή τους (1864) στην ελληνική Πολιτεία περιήλθαν στην «προστασία» της Αγγλίας.

Η περιοχή των Επτανήσων κατά την περίοδο της Ενετοκρατίας ανέπτυξε αξιόλογη πολιτιστική κίνηση. Η μακρόχρονη επαφή των κατοίκων με τη Δύση, η απουσία τουρκικού ζυγού, η οικονομική ανάπτυξη και η ειρηνική διαβίωση των κατοίκων αποτέλεσαν ευνοϊκές συνθήκες για την καλλιέργεια των Τεχνών και των Γραμμάτων. Έτσι, από τις αρχές του 19ου αιώνα μέχρι και τις πρώτες δεκαετίες του 20ου αιώνα τα Ιόνια νησιά έγιναν το πνευματικό και καλλιτεχνικό κέντρο του ελληνισμού. Ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η λογοτεχνική παραγωγή με προεξάρχουσα μορφή αυτήν του εθνικού μας ποιητή [Διονυσίου Σολωμού](#), ο οποίος δημιούργησε μια νέα **σχολή ποιητικής γραφής και αντίληψης**, που βασιζόταν στη **χρήση της δημοτικής γλώσσας** και στα **δημοτικά μας τραγούδια**.

Ωστόσο, και πριν από το [Σολωμό](#) παρατηρείται αξιόλογη πνευματική κίνηση, ιδιαίτερα στη λογοτεχνία, που είχε ως αποτέλεσμα την παραγωγή στιχουργημάτων ερωτικού, πολιτικού και σατιρικού περιεχομένου. Τα πολιτικά γεγονότα της εποχής, όπως η Γαλλική Επανάσταση και η επέμβαση των Γάλλων στα Επτάνησα, από τη μια πλευρά και από την άλλη οι αντιθέσεις της επτανησιακής κοινωνίας (ευγενείς – ποπολάροι) επηρέασαν την τοπική λογοτεχνική παραγωγή. Οι σημαντικότεροι προσολωμικοί λογοτέχνες ήταν ο Στέφανος Ξανθόπουλος (μέσα 18ου αιώνα), ο Ανδρέας Σιγούρος (1665 -1747), ο Ανδρέας Μαρτελάος (1754 -1819), ο Αντώνιος Κατήφορος (1685/1696 – 1762), ο Δημήτριος Γουζέλης (1774 – 1843) κ.α.

Η **Επτανησιακή Σχολή**, όπως ονομάστηκε από τον Κωνσταντίνο Ασώπιο και τον [Εμμανουήλ Ροΐδη](#), περιλαμβάνει μια πλειάδα **λογοτεχνών που επηρεάστηκαν άμεσα ή έμμεσα από τον Σολωμό** και καλλιέργησαν με συνέπεια και επιτυχία όλα σχεδόν τα είδη του έντεχνου λόγου (πεζογραφία, θέατρο, κριτική, δοκίμιο, μετάφραση), ακολουθώντας το παράδειγμα του μεγάλου δασκάλου τους. Η λογοτεχνική αυτή κίνηση μπορούμε να πούμε ότι χαρακτηρίζεται από κοινές αρχές και κοινούς τόπους γραφής, **με μοναδική εξαίρεση τον [Ανδρέα Κάλβο](#)**. Ο ποιητής [Κωστής Παλαμάς](#) θέλοντας να συνοψίσει τα βασικά χαρακτηριστικά της ποιητικής έκφρασης των Επτανήσιων ποιητών, επισημαίνει την λατρεία της θρησκείας, της πατρίδας και της γυναίκας, ενώ θα μπορούσε ακόμη να προστεθεί και η λατρεία της φύσης.

Οι επτανήσιοι λογοτέχνες δέχτηκαν επιδράσεις από τον **ευρωπαϊκό Διαφωτισμό** και την ιταλική και ευρωπαϊκή λογοτεχνία, λόγω της επαφής των νησιών με τη Δύση, καθώς επίσης από την Κρητική **λογοτεχνία**, αφού μετά την κατάληψη της Κρήτης από τους Τούρκους πολλοί Κρητικοί κατέφυγαν στα Επτάνησα. Σημαντική επίδραση στο ποιητικό έργο των επτανήσιων ποιητών άσκησαν επίσης το **δημοτικό τραγούδι** και το ποιητικό έργο του [Αθανάσιου Χριστόπουλου](#) και του [Ιωάννη Βηλαρά](#).

Οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι της Επτανησιακής Σχολής είναι σύγχρονοι και φίλοι του Σολωμού. Στον κύκλο των λογοτεχνών αυτών περιλαμβάνονται: ο Αντώνιος

Μάτεσις (1794 – 1875), ο Γεώργιος Τερτσέτης (1800 – 1874), ο Ιούλιος Τυπάλδος (1814 – 1883), ο [Ιάκωβος Πολυλάς](#) (1826 – 1896), πρώτος εκδότης των έργων του Σολωμού με τον τίτλο Τα Ευρισκόμενα, ο [Γεράσιμος Μαρκοράς](#) (1826 – 1911), ο Γεώργιος Ρώμας (1798 – 1867), ο [Ανδρέας Λασκαράτος](#) (1811 – 1901), ο Σπυρίδων Μελισσηνός (1833 – 1887), ο [Αριστοτέλης Βαλαωρίτης](#) (1824 – 1879), ο Σπυρίδων Ζαμπέλιος (1815 – 1881), ο Γεώργιος Καλοσγούρος (1853 – 1902), ο [Λορέντζος Μαβίλης](#) (1860 – 1912). Ξεχωριστή περίπτωση στην Επτανησιακή Σχολή αποτελεί ο [Ανδρέας Κάλβος](#) ((1792-1869) που ακολούθησε δικό του ποιητικό δρόμο, χωρίς τις επιδράσεις του [Σολωμού](#).

Στοιχεία Ανθολογίας της Περιόδου

- Συγγραφείς: 8
- Κείμενα: 25
 - Ποίηση: 20
 - Πεζογραφία: 2
 - Θέατρο: 1
 - Δοκίμιο: 1
 - Κριτική: 1
- Γλώσσα κειμένων: δημοτική, ιδιωματική, μεικτή.